Már csak a két magyar fiatalt tartják fogva a csehszlovák hatóságok

Prága, augusztus 24.

Már csak a két magyar ellenzéki fiatalt, *Deutsch* Tamást, a Fidesz tagját és *Karényi* Györgyöt, a Magyar Munkásszolidaritás Szabad Szakszervezet aktivistáját tartják fogva a csehszlovák hatóságok, a hétfői Vencel téri tüntetésekkor előállított 320 csehszlovák és a többi mint félszáz külföldi állampolgár *mind visszanyerte szabadságát.* Deutsch és Kerényi vizsgálati iratait csütörtökön adták át a rendőri szervek az ügyészségnek, amely péntek délután három óráig dönt arról, megszünteti-e az eljárást, vagy a közrend megsértésének vétsége miatt a bíróság elé terjeszti a két magyar fiatal ügyét. Ha ez történik, Deutsch Tamá t és Kerényi Györgyöt *három havi elzárásra,* 10 ezer koronáig terjedő pénzbüntetésre, sőt kitoloncolásra is ítélhetik.

A Vencel téri tüntetések ügyében egyébként csütörtökön nyilatkozott a csehszlovák kormány szóvivője is. Tőle hallották először az újságírók, hogy nemcsak Prágában, hanem Brnóban is voltak augusztus 21-én tüntetések. A szóvivő szerint a prágai kormány „pozitívan értékelte", hogy a rendfenntartó erők *„gyorsan és szakavatottan"* léptek fel augusztus 21-én, és „a tüntetések feloszlatásakor nem került sor fölösleges konfliktusokra". Miroslav *Pável* egyebek között azt hangoztatta, nincs szükség arra, hogy a magyar állampolgárok a csehszlovák fővárosban tüntessenek. Ha ilyen céllal érkeznek Csehszlovákiába, számolniok kell azzal, hogy megsértik a törvényeket és ennek kellemetlen következményei lesznek — jegyezte meg.

Láng Péter

A Rudé Právo bírálja a magyar sajtót

Prágából jelenti az *MTI:* Pellengérre állította csütörtöki kommentárjában a magyar sajtó egy részét, mindenekelőtt a *Magyar Hírlapot a Rudé Právo,* azzal vádaskodva, hogy a nyugati hírügynökségekkel és újságokkal együtt *a feszültség légkörét próbálta kelteni* az augusztus 21-i évforduló előtt. A CSKP KB lapja újólag is azt bizonygatja, hogy nemzetközi povokációs kampány folyik Csehszlovákia ellen, amibe ez alkalommal a lengyel *Szolidaritás* és a magyar *Fidesz* is bekapcsolódott. Az utóbbi a kommentár szerint Magyarországnak a KGST-ből és a Varsói Szerződésből való kilépését tűzte ki politikai céljául.

Az állítólagos félelemkeltő beszámolók között sorolta fel a Rudé Právo a Magyar Hírlapnak azt az írását, miszerint „hivatalos helyek a lakosságot és a külföldi látogatókat arra figyelmeztették, hogy kerüljék el a Vencel teret, s ha lehetséges, egész Prágát is". A CSKP KB lapja szerint 21-én a prágai Vencel téren nem volt tömeges demonstráció. Megint csak a Magyar Hírlapot bírálta, amiért „feltéve a koronát az eltúlzott becslésekre", azt állította, hogy „ötven-hetvenezer tüntető skandálta az Éljenek a magyarok, Éljen Magyarország jelszót" a téren.

A fenyegetés nem minden éle nélkül írt ugyancsak csütörtökön a pozsonyi *Pravda* a magyar, a lengyel, az olasz részvételről az augusztus 21-i Vencel téri tüntetésen. Az újság feltette a kérdést: „Milyen jogon ösztönözték Nyugatról és a szomszédos országok antikommunista köreiből is a magyarok, a lengyelek, az olaszok és mások turistaként való részvételét az augusztus 21-i Vencel téri provokációban?"

A pozsonyi Pravda a belügyekbe való beavatkozással vádolva a Nyugatot, Magyarországot és Lengyelországot, szó szerint ezt írta: „Ki és kinek adott jogot Csehszlovákia belügyeibe való beavatkozásra, hogy egyeseknek mindent lehet, másoknak semmit? Hogy van ez összhangban azzal a demokráciával, amivel olyan szívesen dobálóznak a Nyugaton, Magyarországon és Lengyelországban?" „Egyes körök sajátosan magyarázzák a demokráciát, ami valójában a demokrácia nemzetközi méretű durva megsértése — ennek nyilván meglesznek *a maga további következményei is"* — zárta le kommentrájját a pozsonyi Pravda.

Folytatódik az éhség- és ülősztrájk

Ha kell, tiltakozó akciót szerveznek akár Prágában is

Csütörtök délután nemzetközi sajtótájékoztatóra hívta az újságírókat a Fidesz a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövetsége elé. Mint közismert: augusztus 22. óta éhség- és ülősztrájk folyik az épületnél, amelynek célja, hogy mielőbb kiszabaduljanak csehszlovákiai börtöneikből azok a magyarok, akiket a prágai események miatt tartóztattak le.

Molnár Péter, a Fidesz választmányának tagja elmondta, hogy nem forrófejű fiatalok tiltakozásáról volt szó augusztus 21-én. A Fidesz-tagok igazságot akartak szolgáltatni megmozdulásukkal a „prágai tavasz"-nak. Tették ezt azért, mert magyar csapatok is részt vettek annak elfojtásában. Hangsúlyozta: a Fidesz tagjai nem tettek mást Prágában, mint éltek a Helsinkiben is elfogadott emberi jogaikkal, azaz gyakorolták az utazáshoz és a véleménynyilvánításhoz való jogukat.

Kakukk György elmondta, hogy a Fidesz válságstábja állandó kapcsolatban áll a prágai magyar konzullal. A legfrissebb hírek szerint a csehszlovák rendőrség csütörtök délután adja át a vizsgálati anyagot Prága I. kerületi ügyészségének. A még fogva tartott *Deutsch* Tamást és *Kerényi* Györgyöt *nem bűncselekmény, csak vétség* elkövetésével vádolják. *Taba* Lajos konzultól származó értesülés szerint, amennyiben az ügyészség elfogadja a rendőrség javaslatát és eljárást indít a magyarok ellen, abban az esetben a *magyar Külügyminisztérium várhatóan hivatalos lépéseket fog tenni* állampolgárainak védelmében.

Németh László Ákos, *Kubinyi* Gergely és *Pesthy* László, akik elszenvedték a fogva tartást, beszámoltak ennek körülményeiről. Elmondták, hogy nemcsak a tüntetésben tevőlegesen bekapcsolódó magyarokat vették őrizetbe, de olasz, lengyel és arab turistákat is. Minden követelésük ellenére a csehszlovák hatóságok nem engedélyezték, hogy fölvegyék a kapcsolatot a magyar külképviselet munkatársaival. Így a letartóztatottak megállapodtak egymás között abban, hogy amíg erre nem kerül sor, addig nem hajlandók „vallomást" tenni, és nem írnak alá semmilyen jegyzőkönyvet. Ennek ellenére egy előre elkészített vallomást mutattak az illetékesek a magyar konzulnak, amelyben állítólag Deutsch Tamás elismerte bűnösségét. Szóltak azokról a pszichikai módszerekről is, amelyekkel meg akarták őket félemlíteni.

A sajtótájékoztatón szó esett a további teendőkről is. Elhangzott: addig folytatódik az éhség- és ülősztrájk, amíg a fogvatartottak ki nem szabadulnak. A Fidesz nyilatkozatot is kibocsát, amelyet prominens magyar közéleti személyiségek írtak alá, elsősorban azok, akik annak idején szolidaritásukról biztosították a Charta '77 aláíróit. Amennyiben ez nem vezetne eredményre, úgy nemzetközi tiltakozó akció szervezésére kerül sor Párizsban, Bécsben és Varsóban, sőt, nem kizárt, hogy a Fidesz-aktivisták ülősztrájkkal fejezik majd ki tiltakozásukat akár Prágában is. Mint mondták, egyszerűen azért, mert meg kell védeni tagjaikat.

A csehszlovák nagykövetség épülete előtt jelenleg öten folytatnak éhségsztrájkot, és 10—30 között van azoknak a száma, akik jelenlétükkel tiltakoznak a csehszlovák hatóságok eljárása ellen. Mint az újságíróknak elmondták: nemcsak az utca embere lojális akcióik iránt, de a rendőrök is; szerda este *a független rendőrszakszervezet szervezői* látták el őket némi élelmiszerrel.

(boros)

*

NYÍLT LEVÉL CSEHSZLOVÁKIA ÉS MAGYARORSZÁG POLGÁRAIHOZ, VALAMINT A VILÁG KÖZVÉLEMÉNYÉHEZ

Huszonegy évvel ezelőtt, 1968. augusztus 21-én a Varsói Szerződés öt tagállamának — köztük Magyarországnak — a csapatai eltiporták a csehszlovák reformmozgalmat. Kilenc évvel később a Charta '77 mozgalom ismét kinyilvánította elkötelezettségét a szabadság és a demokrácia értékei mellett. Ez a példa erőt adott a magyar demokratáknak: 1977-ben 34, 1979-ben több száz magyar értelmiségi aláírásával tiltakozott a Charta '77 vezetőinek bebörtönzése ellen. Ez az esemény fontos lépés volt a magyar ellenzék megszerveződésében, mely elévülhetetlen érdemeket szerzett a mai magyarországi változások elindításában.

Azóta az államszocialista világrend erőteljesen megbomlott Lengyelországban, Magyarországon és magában a Szovjetunióban is, és történelmi anakronizmusnak tartjuk azt, hogy az 1968-as bevonulás 21. évfordulóján, 1989. augusztus 21-én, Prágában lezajlott tüntetést a csehszlovák rendőrség durván szétverte, több száz csehszlovák, lengyel, olasz és magyar demokratát — köztük a Fidesz aktivisztáit — a rendőrség bántalmazott, őrizetbe vett és akik ellen eljárást szándékozik indítani.

Tiltakozunk az emberi jogok, a véleménynyilvánítás és gyülekezés szabadságának megsértése ellen; követeljük a letartóztatottak azonnali szabadon bocsátását.

Szabadságot és demokráciát Csehszlovákiának!

Balassa Péter, Bauer Tamás, Bojtár Endre, Bruszt László, Csoóri Sándor, Demény Pál, Ember Mária, Endreffy Zoltán, Eörsi István, Erdélyi Ágnes, Esterházy Péter, Fehér Márta, Göncz Árpád, Gyenes Judit (Maléter Pál özvegye), Halda Alíz, Hankiss Ágnes, Haraszti Miklós, Havas Gábor, Hegedűs B. András, Hodosán Róza, Jeles András, Jeney Zoltán, Kis János, Kis Pintér Imre, Kocsis Zoltán, Kodolányi Gyula, Konrád György, Kornis Mihály, Kozák Gyula, Kőszeg Ferenc, Krassó György, Kulin Ferenc, Litván György, Ludassy Mária, Makk Károly, Magyar Bálint, Mécs Imre, Mészöly Miklós, Perczel Anna, Pető Iván, Petri György, Pik Katalin, Radnóti Sándor, Roszik Gábor, Sándor Pál, Sós Vilmos, Szabó Miklós, Szalai Pál, Szelényi Iván, Szilágyi Ákos, Tamás Gáspár Miklós, Tardos Márton, Vajda Mihály, Vásárhelyi Miklós, Vezér Erzsébet, Vitányi Iván, Vitézy László.

A listához csatlakozni lehet: Vig Monika, 330-624, Vágvölgyi B. András, 334-647.

A funkcionáriusok csak meghívottak legyenek az MSZMP kongresszusán
Tiltakozási hullám a prágai események miatt — Bányászok levele a miniszterelnökhöz

A Hazafias Népfront Bács-Kiskun Megyei Elnökségének béke és barátsági bizottsága felhívással fordul a népfrontbizottságokhoz, oktatási intézményekhez, a pedagógusokhoz.

A „Pedagógusok a békéért" mozgalom zászlójára a békére nevelést tűzte, a különböző nevelő intézményekben ifjúsági mozgalmakban.

Magunkénak valljuk a CIMEA 30. évfordulóján elhangzott felhívást: „Békét a világ gyermekeinek!", hiszen minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van. Ezt rögzíti a 30 éve elfogadott ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, ez vonatkozik a gyermekekre is. Az ENSZ 1959. évi gyermekek jogaira vonatkozó nyilatkozatában elveket fogalmaz meg.

Úgy érezzük, hogy az eljövendő nemzedék békemozgalomhoz való csatlakozása érdekében mindent megtettünk, ha ezekre az elvekre felhívjuk mindazok figyelmét, akik valamit is tehetnek azért, hogy megtanítsuk gyermekeinket a béke szeretetére, annak felismerésére, hogy a békéért ők is tehetnek valamit.

Szeretnénk, ha a jövőben mind több pedagógus aktív kezdeményezője, részvevője és szervezője lenne a „Pedagógusok a békéért" mozgalom akcióinak. Intézményében elősegítené, hogy az ENSZ napja alkalmából 1989. október 23—28-a között csoportos beszélgetéseket, fórumokat tartsanak a gyermekek részére a béke szükségességének felismerése érdekében. Amennyiben ezen beszélgetések, foglalkozások, rendezvények gyakorlati kivitelezésében bármilyen segítségre van szükségük a „Pedagógusok a békéért" megyei csoportja készségesen rendelkezésére áll. (Cím: Péter Ágnes, Kecskemét, Megyei Tanács művelődési osztálya.)

*

Az MSZMP Túrkevei Reformkör javasolja, hogy az októberi pártkongresszuson a pártapparátus fizetett funkcionáriusai ne küldöttként, hanem meghívottként vegyenek részt. A leendő központi bizottsági tagokat területi elv alapján választják meg, a két kongresszus között bármikor visszahívhatók legyenek. A tagdíjak 50 százaléka a helyi irányító pártszervnél maradjon, melynek felhasználásáról a tagság egyetértésével döntsenek; a visszatartott összeg 20 százaléka pártsegély alapot képezzen.

*

Az Emberi Jogok Nemzetközi Társasága Magyarországi Tagozata nyílt levelet írt a Csehszlovák Szocialista Köztársaság nagykövetének. Aggodalommal tölt el minket az augusztus 21-i prágai tüntetésen elfogadott, s tudomásunk szerint vádemelési javaslattal az ügyészségnek átadott két honfitársunk: Deutsch Tamás és Kerényi György, valamint a velük együtt őrizetbe vett más külföldi és csehszlovák állampolgárok sorsa — hangoztatják. — Úgy véljük, 1989-ben Európában senki sem vonható büntetőjogi felelősségre politikai meggyőződésének békés kinyilvánításáért, már csak a nemzetközi egyezségekben vállalt kötelezettségek miatt sem. Kivált akkor, ha jó szándékkal, a demokratizálódás, a szabadságjogok és a népek barátsága mellett száll sikra, ahogy tették az őrizetbe vettek. Az Emberi Jogok Nemzetközi Társasága (IGFM) Magyarországi Tagozata ezért tiltakozik fogvatartásuk ellen, s követeli haladéktalan szabadon engedésüket.

A Magyar Demokrata Fórum országos elnöksége írja ugyancsak a nagykövetségnek: különösen fontosnak tartja Csehszlovákia és Magyarország népeinek jószomszédságát és barátságát. Meggyőződésünk szerint miképpen a múltban, úgy a jelenben is egymásra vagyunk utalva. Ebben a térségben közös ügyeink vannak és lesznek a jövőben is, melyeket csak demokratikus módszerekkel és együttműködéssel tudunk megoldani.

Augusztus 21-én, Csehszlovákiában magyar állampolgárokat tartóztattak le, fogva tartottak, illetve tartják őket.

Véleményünk szerint a csehszlovák hatóságok eljárása sérti a nemzetközi normákat, ellenkezik a helsinki záróokmány Csehszlovákia által is elfogadott határozataival. Ezért a magyar közvélemény jelentős részéhez hasonlóan felháborodásunknak adunk kifejezést, továbbá követeljük a magyar állampolgárok azonnali szabadon bocsátását.

A Magyar—Amerikai Baráti Társaság is tiltakozását fejezi ki az 1989. augusztus 21-én a csehszlovák hatóságok által elkövetett brutális fellépések ellen, amely az emberi jogok súlyos megsértése volt. Követelik az összes letartóztatott azonnali szabadon bocsátását.

„Mi nem a gumibot nyelvét beszéljük — írják az SZDSZ XII. kerületi csoportjának képviselői —. Visszataszítónak tartjuk a Vencel tér őreinek brutalitását, melynek nemcsak a csehszlovák állam polgárai, de lengyelek, magyarok, olaszok is szenvedő alanyai voltak. Innen követeljük Csehszlovákia népének mindazokat a jogokat, melyek minden embert megilletnek a világon."

*

Nemzeti sorskérdéseink megvitatására rendez nagygyűlést a Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) az emberi jogok deklarációjának 200. évfordulóján, augusztus 26-án, szombaton 16 órakor, a Városligetben a Királydombon. Szónokok: dr. Demszky Gábor, Kis János és dr. Tölgyessy Péter.

*

A Balassagyarmaton megjelenő Gyarmati Napló szerkesztői és munkatársai, szomorúan és felháborodva néztük és hallgattuk végig a Magyar Televízió augusztus 12-i Hírháttér műsorban azt a beszélgetést, amelyből kitűnik, hogy üzleti vállalkozásként a pornográfia terjesztésére magánszemély akar engedélyt szerezni. A minisztérium, ahelyett, hogy rögtön elutasítaná a kérelem teljesítését, még látolgatja a kérelem megadását és nyilvános vitára adott engedélyt.

A szemérem védelmére van törvény, ám ördögi praktikákkal már eddig is igyekeztek azt kijátszani. Első megbocsáthatatlan cselekedet volt, a pornó kazetták behozatalának — ha kis mértékben is — engedélyezése. Az ifjúság fantázia világának megrontására már eddig is közreműködnek az újságok, könyvek, folyóiratok, plakátok, tévé- és rádióelőadások. Ki a felelős ezekért? A családok — kevés kivételtől eltekintve — már nem ismerik az erkölcs fogalmát. Gyermekeiket sorsukra bízzák, nem adnak nekik erkölcsi nevelést, mert azt már maguk sem ismerik. Azért van olyan sok válás, mert a legtöbb fiatal erkölcsileg meg nem alapozott, csupán a szexualitás befolyásolta érzelmekkel köt házasságot, melynek korai kiélése után új partner után fut és a meggondolatlan házasságra a gyermekek fizetnek rá, kikből könnyen lesznek bűnözők, a társadalom veszélyes elemei.

*

A Magyar Szent Korona Társaság megdöbbenéssel értesült a sajtóból, hogy az Ellenzéki Kerekasztal csomagtervében az ország hivatalos címerévé a Kossuth-címert teszi, míg ünnepi alkalomra a koronás címer használatát javasolja. Megengedhetetlen, hogy a legfontosabb nemzeti szimbólumunkról a nép feje fölött döntsenek. Figyelmen kívül hagyták az e célra létrehozott ad hoc bizottság javaslatát is. Kinyilvánítjuk: a Magyar Szent Korona Társaság ragaszkodik ahhoz, hogy az ezeréves történelmünket szimbolizáló szent koronás címerünket az új alkotmányunk törvényben biztosítsa, ha azt az ország népe szavazatával megerősíti.

*

A pécsi bányászok kezdeményezéséhez csatlakozva a hétezer fős oroszlányi bányászkollektíva nyílt levelet küldött a BDSZ főtitkárának. „Mi, az Oroszlányi Szénbányák dolgozói, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezetének tagjai felkérjük önt, hogy késedelem nélküli tájékoztassa — orvoslás igényével — kormányunk elnökét. Történjen ez a bányászok mindennapi küzdelmét is ismerő, s a bányászat mai gondjaival tisztában lévő gyakorlati szakemberek közreműködésével — akik, sajnos, hiányoznak Németh Miklós miniszterelnök úr munkakörnyezetéből. Szóljon a tájékoztatás azokról a gazdaságpolitikai ellentmondásokról, amelyek a szénbányászat jelenlegi, túlnyomórészt torz megítéléséhez vezetnek. Arról az irreális közgazdasági követelményrendszerről, ami a bányák jövedelmezőségének megmérettetése során csakis hátrányos megítélést eredményezhet. Végül annak az anyagi-erkölcsi-szociális elismerés szerkezetnek a hibás voltáról, s ennek tudatos alkalmazásáról, amire a bányászok széles köre nem szolgált rá!" — írják, majd hét pontban felsorolják az állításaikat alátámasztó tényeket.

*

A MÚOSZ Szolnok megyei csoportjának a Szolnok Megyei Néplap szerkesztőségében dolgozó tagjai és a Szolnok Megyei Lapkiadó Vállalat dolgozói csatlakoznak több megyei napilap és kiadó vállalat nyilatkozatához. „Elítéljük a módszert, hogy a MÚOSZ elnöksége megkérdezésünk nélkül nyilatkozott a megyei lapok és kiadók jövőjéről. Nem értünk egyet a MÚOSZ elnökségének állásfoglalásával, hogy az átmeneti helyzetben a megyei napilapok és a kiadók gazdája csakis a megyei tanács lehet. Egyetértünk több megyei szerkesztőség és lapkiadó vállalat javaslatával, miszerint ha az MSZMP tulajdonosi, lapgazdai funkciója megszűnne, a megyei napilapok és kiadóvállalatok váljanak önállóvá."